

Landschapskrant SCHELDE - DURME

Regionaal Landschap Schelde-Durme
Jaargang 3 nr 2 - Oktober 2008

Poelen weerspiegelen de kleurenpracht van de lucht en vormen zo een echt sierraad in ons landschap.

Ijsvogel © YA

Slootweg © WP

Gewone pad © RV

Boterbloem © WP

© YA

Beste lezer,

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme wordt gefinancierd door de Provincie Oost-Vlaanderen en de gemeenten Berlare, Dendermonde, Hamme, Laarne, Lokeren, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele.

Colofon

Deze Landschapskrant is een uitgave van Regionaal Landschap Schelde-Durme, Gouvernmentstraat 1, 9000 Gent
Tel. 09 267 84 28
e-mail: info@rlsd.be

Verantwoordelijke uitgever: Joachim Calcoen
Redactie: Regionaal Landschap Schelde-Durme
Copywriting: Katelijne Norga/Pantarein
Grafische vormgeving: Danni Elskens/Koloriet
Foto's: Ann Sels (AS), Danni Elskens (DE), Kris Decler (KD), Misjel Decler (MD), Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen (RLVA), Rollin Verlinde (RV), Toerisme Oost-Vlaanderen (TOV), Wouter Pattyn (WP), Yves Adams (YA)

Druk: Moderna
Oplage: 94 000 exemplaren
Gedrukt op gerecycleerd papier, chloorvrij gebleekt

Afgelopen zomer zat het Regionaal Landschap Schelde-Durme niet stil.

Misschien maakte ook jij al kennis met ons bevlogen team, gaf je als landbouwer of vrijwilliger de weidevogels in onze streek een extra steuntje in de rug, of fietste je mee op onze weidevogelfietstocht. Of misschien siert intussen één van onze kunstnesten voor zwaluwen de gevel van je huis. Het Regionaal Landschap hing in totaal maar liefst 150 zulke nesten op in de streek.

Liepen we elkaar al tegen het lijf? Dan danken we je hartelijk voor de fijne samenwerking. Ken je het Regionaal Landschap nog niet, dan krijg je de komende maanden ruimschoots de kans om dit goed te maken. Dit najaar staat er immers weer heel wat te gebeuren. Dé blikvanger is het poelenproject dat straks van start gaat. Heb jij in je tuin of op je erf een geschikte plek voor een poel? Het Regionaal Landschap legt gratis ecologische poelen aan in particuliere tuinen en op er-

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme...

- is een mooie streek met een eigen karakter, waardevolle natuur en bijzondere landschappen.
- is een samenwerking tussen het Vlaamse Gewest, de Provincie Oost-Vlaanderen, de gemeenten Berlare, Dendermonde, Hamme, Laarne, Lokeren, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele, de natuur- en milieuverenigingen, de landbouwverenigingen, de toeristische verenigingen en de wildbeheereenheden.
- werkt samen met tal van partners om de kwaliteit van het landschap en het streekeigen karakter van de streek te bevorderen en promoten.

ven. Ook ons trage wegenproject draait op volle toeren. Alles over deze twee initiatieven in deze Landschapskrant.

Veel leesplezier!

Jozef Dauwe

Voorzitter Regionaal Landschap Schelde-Durme
Gedeputeerde Provincie Oost-Vlaanderen

Maak plaats voor een poel !

In onze streek komen in heel wat beekvalleien, laag gelegen gebieden of bossen poelen en oude vlasroot-putten voor. Deze waterplassen zijn vaak een schatkamer van bijzondere dieren en planten, maar raakten de laatste tijd in verval. Het Regionaal Landschap Schelde-Durme legt gratis een ecologische poel aan in je tuin of op je erf. Dien vandaag nog je aanvraag in!

Poel, vijver of tuinvijver ?

Een poel is geen vijver, en al helemaal geen klassieke tuinvijver. Eigenlijk hebben een tuinvijver en een poel maar twee dingen gemeen: ze zijn gevuld met water en werden meestal door de mens gegraven. Voor de rest zijn er alleen maar verschillen. Zo komt een poel alleen voor op plaatsen waar het van nature nat is. In poelen wordt geen vijverfolie aangebracht; het water blijft erin staan omdat de grondwaterstand er van nature hoog genoeg is. Bij tuinvijvers is dat niet het geval. Een tuinvijver is ook op een ander vlak minder natuurlijk dan een poel: er worden vaak vissen in uitgezet of waterplanten geplant. Al het leven in een poel daarentegen ontstaat vanzelf.

Koe in poel © YA

Poel © WP

In geen tijd: bruisend van leven

Tuiniers en landbouwers weten: een vrije ruimte in de natuur wordt al snel ingenomen door de planten en dieren die er thuishoren. Zo wordt ook een door de mens aangelegde poel in geen tijd bevolkt door typische soorten. Binnen de kortste keren groeien prachtige water- en oeverplanten in en langs de poel. Kleine waterdierpjes zoals schaatsenrijders, poelslakken, libellen en waterjuffers volgen. Ook de eerste kikkers en padden laten al snel van zich horen. Het water, de waterplanten en het dierenleven trekken watervogels aan die zich in de oevervegetatie schuil houden, op de poel broeden of er hun kostje bijeen scharrelen. Kortom: op enkele weken tijd wordt een pas uitgegraven kleine, ondiepe waterplas met kale oevers omgetoverd tot een schitterend minibiotoop met een enorme rijkdom aan dieren en planten.

Waterjuffer © WP

Groene Kikker © YA

Tuk op poelen: de kamsalamander

In onze streek komt in een aantal poelen een zeer bijzondere diersoort voor: de kamsalamander. De volwassen mannetjes van deze zeldzame amfibieënsoort hebben een grote kam op de rug; het lijken net miniatuur draakjes. Kamsalamanders kunnen alleen overleven als er voldoende geschikte poelen zijn. De kamsalamander is dus een echte ambassadeur voor de poelen in onze streek.

© YA

Kamsalamander © RV

Poelen in onbruik

Door de schaalvergroting en de technische vooruitgang verloren poelen hun nut. Het vee drinkt tegenwoordig aan een automatische drinkpomp, de was gaat in de machine en in onze streken wordt nog amper vlas geteeld. Poelen raakten in onbruik. Vaak werden ze niet meer geschoond, groeiden ze spontaan dicht of werden ze dichtgestort. Typische dieren en planten kwamen in het gedrang, en het fraaie beeld van een poel in het landschap ging op veel plaatsen verloren.

Een gratis poel

Het Regionaal Landschap wil de landschapswaarde en de typische dieren en de planten van de poelen in ere herstellen. Dat kan enkel met jouw hulp!

Aanleg poel © BLVA

Heb je ergens een lap grond die vochtig genoeg is om er een poel aan te leggen? Neem dan zeker contact op via bijgevoegd formulier. Het Regionaal Landschap richt een ecologische poel in op jouw weiland of in jouw tuin. We zorgen ook voor een stedenbouwkundige vergunning en de nodige werken. En de natuur ... die doet de rest!

Aanvraagformulier 'gratis poel'

Ja, ik kom in aanmerking voor een gratis natuurlijke poel

Naam:

Adres:

Telefoon/GSM:

E-mail:

De mogelijke plaats voor een poel bevindt zich:

☐ op een weiland

☐ in een tuin

☐ in een bos

andere:

Het gaat om:

☐ een nieuw te graven poel

☐ een bestaande poel die dichtgeslibd is

Gelieve dit formulier op te sturen naar:
Regionaal Landschap Schelde-Durme
p/a Provincie Oost-Vlaanderen, dienst 81 – Gouvernementsstraat 1
9000 Gent of te faxen naar 09 267 84 93

Je kan ook telefonisch een poel aanvragen op 09 267 84 62 of via e-mail op info@rlsd.be

Na ontvangst van dit formulier neemt het Regionaal Landschap contact op voor een terreinbezoek, waarbij samen wordt bekeken of het terrein geschikt is voor de aanleg van een natuurlijke poel. Indien dit het geval is, wordt in nauw overleg een ontwerp voor de poel en (zo nodig) een aanvraag voor stedenbouwkundige vergunning opgemaakt. Als de poel vergund is, verzorgt het Regionaal Landschap de aanleg. Als eigenaar sta je na de aanlegwerken zelf in voor het onderhoud van de poel. Je houdt je hierbij aan de richtlijnen die het Regionaal Landschap geeft. De afspraken tussen eigenaar en Regionaal Landschap worden vastgelegd in een overeenkomst.

AANVRAAGFORMULIER

Trage wegen doen herleven !

TRAGE WEGEN

Trage wegen zijn wegen en paden voor niet-geomotoriseerd verkeer. Ze zijn in de eerste plaats bedoeld voor wandelaars en fietsers. De meest bekende trage wegen zijn de wegen uit de Atlas der Buurtwegen. Maar ook kleine wegen in de dorpskernen, veldwegels, boswegen en dijkpaden rekenen we tot de trage wegen. Het Regionaal Landschap Schelde-Durme werkt samen met jouw gemeente aan het herstel van deze in verval geraakte, maar o zo nuttige wandel- en fietspaden.

Veilig en fraai

Trage wegen hebben heel wat functies. Ze zijn landelijk en verkeersarm en vormen dus veilige verbindingen naar school, naar het werk of naar de winkel. Ook zijn ze ideaal om in je vrije tijd te wandelen, te fietsen of paard te rijden. Verscholen achter de huizen geven trage wegen vaak een magnifieke kijk op de omgeving. Met hun houtkanten, knotbomenrijen en bloemrijke bermen zorgen ze voor kleur in het landschap en ... zijn ze de thuis van een hele schare dieren en planten. Tenslotte kleef er aan veel van die oude wegels een rijk historisch verleden en dus een stukje streekgeschiedenis.

© KD

In de knel ...

Sinds het toenemende gebruik van de auto hebben veel trage wegen in de streek het maar wat moeilijk. Een deel van deze wegen is verloren gegaan doordat ze een tijd niet meer werden gebruikt, waarna ze niet langer werden onderhouden en uiteindelijk verdwenen.

... maar herontdekt

De laatste jaren zit de vraag naar trage wegen weer in de lift. Meer en meer mensen herontdekken het nut en de waarde van trage wegen als prima wandel- en fietsverbinding. Op vraag van de omwonenden staat het Regionaal Landschap samen met de gemeentebesturen uit de streek in voor het herstel van de trage wegen. We plaatsen naambordjes bij trage wegen, richten verwaarloosde wegels opnieuw in en onderhouden ze, en maken verdwenen wegen weer toegankelijk.

Doe mee aan onze rondvraag

Met de hulp van tientallen vrijwilligers brengt het Regionaal Landschap momenteel alle trage wegen in de streek in kaart. Zodra dit overzicht klaar is, nodigen we alle geïnteresseerden per deelgemeente of wijk uit om tijdens een brede rondvraag mee op zoek te gaan naar mogelijke kansen voor deze wegeltjes. Waarom is deze weg belangrijk, wat kan er verbeterd worden ... Hoe meer deelnemers, hoe vollediger het beeld dat we krijgen: ook jouw inbreng is dus welkom. De datum van de rondvraag wordt aangekondigd in het gemeentelijk infoblad en affiches in jouw buurt. Hou die dus zeker in de gaten!

Een trage wegenplan voor je buurt

Tijdens de rondvraag worden de verschillende belangen ten opzichte van elkaar afgewogen. Alle voorstellen die breed gedragen zijn door de betrokkenen nemen we op in een trage wegenplan met concrete actiepunten voor jouw gemeente. Het Regionaal Landschap is alvast bereid om jouw gemeente ook optimaal te ondersteunen bij de realisatie van haar trage wegenplan.

© DE

© DE

© streek

© WP

Alpenwatersalamander © MD

Vergeet minnetjes © WP

Kalender

Kijk ook op www.rlsd.be/kalender.

OMSCHRIJVING ACTIVITEIT	WANNEER?	WAAR?	ORGANISATIE	INFO	MEEBRENGEN, DIVERSE
Boomplantactie te Lokeren en Waasmunster	van 1/10 tot 31/10	Bestelformulier www.natuurpunt-zuid-waasland.be	Natuurpunt Zuid-Waasland	Hugo Schelfhout 03 772 58 35	
Startsessie Kyotocode	10/10 van 19.30 tot 22 u	Durmedroom, Kaaiplein 28, Hamme	Vormingplus, Ecolife, gemeente Hamme, CVN	Vormingplus 03 775 44 84	
Paddenstoelenwandeling	11/10 om 14 u	parking café 'in den Bunt', Bunt, Hamme	Natuurpunt Hamme	Frans Van Havermaet 0499 73 35 14	Stevig schoeisel
De bomen van het Boerenkrijgspark	12/10 van 15 tot 17u	Boerenkrijgmonument, bij kerk Overmere	vzw Durme, Boerenkrijgcomité	Jan Maertens 0478 76 55 49	
Paddenstoelenwandeling Berlare Broek	12/10 om 14 u	Kerk van Berlare	Natuurpunt Scheldeland	Antoon Blondeel 0477 32 16 78	Stevig schoeisel, eventueel paddenstoelengids
Wandeling in het Aubroek	12/10 van 8 tot 10.30 u	Veerhuis in Berlare, Waterhoek 25	Natuurpunt Dendermonding	Rudi van Onderbergen 052 44 84 42	
Trektelling in het Aubroek	19/10 om 7.30 u	Veerhuis in Berlare, Waterhoek 25	vzw Durme, Natuurpunt Dendermonding, vogelwerkgroep Durmevallei	Mathias Engelbeen 0486 58 25 95, Rudi van Onderbergen 052 44 84 42	
Overtrekkers en ganzen	23/10 om 9 u	Kerk van Kalken (Laarne)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Natuurwandeling in Bastion VIII	26/10 om 11, om 14 en om 16 u	Begijnhoflaan 45, Dendermonde	Agentschap voor Natuur en Bos	Yves Keppens 052 21 08 74	
Natuurwandeling in het Molsbroek	02/11 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Lokeren	vzw Durme, CVN	Michaël Crapoen 09 348 30 20	
De trek...	06/11 om 9 u	Aard Schellebelle (Wichelen)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Stiltewandeling in de scheldevallei	09/11 om 10 u	Kerk van Kastel (Hamme Moerzeke)	Natuurpunt Hamme	Frans Van Havermaet 0499 73 35 14	Stevig schoeisel
Van Sargasso tot de Donk	14/11 tot 22/11	Bezoekerscentrum Donkmeer, Berlare	vzw Durme	Jan Maertens 09 348 30 20	
DAG VAN DE NATUUR					
Beheerswerk Heidemeersen	15/11 van 14 tot 17 u	Waterzuiveringsstation, Sluis 64, Berlare	Natuurpunt Dendermonding	Stefaan Thibau 052 42 69 72	
Beheerswerk Scheldebroeken	15/11 om 9 en om 13.30 u	Veerhuis in Berlare, Waterhoek 25	vzw Durme	Mathias Engelbeen 0486 58 25 95	Laarzen en werkhandschoenen
Beheerswerk Daknamse Meersen	16/11 om 9 en om 14 u	Kerk van Daknam	Natuurpunt Zuid-Waasland	Van Peteghem André 09 346 64 68	
Beheerswerk Heidemeersen	16/11 van 14 tot 17 u	Waterzuiveringsstation, Sluis 64, Berlare	Natuurpunt Dendermonding	Stefaan Thibau 052 42 69 72	
Beheerswerk Kalkense Meersen	16/11 om 9 en om 13.30 u	Kerk van Uitbergen	Natuurpunt en JNM Scheldeland	Kristin Van de Velde 052 47 81 71 Jan Putteman 0496 43 05 67	Warme kleren die vuil mogen worden, werkhandschoenen
De stilte spreekt voor zich	16/11 van 14 tot 16.30 u	Ingang 'Den Blakken', Wegvoeringstraat 308, Wetteren.	Provincie Oost-Vlaanderen, gemeente Wetteren	Stijn Vandeplas 09 366 31 04	Vooraf inschrijven!
Natuurwandeling aan de Schelde	16/11 om 14 u	Kerk van Vlassenbroek, Dendermonde	CVN	Piet Polfiet 052 21 39 45	
Nevelig landschap	20/11 om 9 u	Vaartplein Laarne-Kalken	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Avond over uilen in Serskamp	28/11 om 19 u	Gemeentelijke basisschool Serskamp, Schoolstraat	Natuurpunt Scheldeland	Antoon Blondeel 0477 32 16 78	Stevig schoeisel, eventueel zaklamp
Beheerswerken in de Sint Onolfsolder	29/11 van 9 tot 12 u	Sint Onolfsdijk, Appels, Dendermonde	Natuurpunt Dendermonding	Bart Dierickx 052 21 03 81	Laarzen en werkhandschoenen
Energie besparen met 0, 10, 100, 1.000 of 10.000 €	04/12 van 19.30 tot 22 u	Stadhuis, Markt, Dendermonde	Vormingplus, Stad Dendermonde en VIBE vzw	Carine Van Remoortere 03 775 44 84	Vooraf inschrijven!
Winterwandeling	04/12 om 9 u	Uitbergenkerk (Birlare)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Natuurwandeling in het Molsbroek	07/12 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Lokeren	vzw Durme, CVN	Michaël Crapoen 09 348 30 20	
Beheerswerken wachtbekken 6	13/12 van 9 tot 16.30 u	Hertstraat, Sint-Gillis, Dendermonde, op einde aan houten ingangspoort	Natuurpunt Dendermonding	Dirk De Mesel 052 42 67 28	Laarzen en werkhandschoenen
Vogelwandeling Kalkense Meersen	14/12 om 14 u	Kerk van Kalken (Laarne)	Natuurpunt Scheldeland	Antoon Blondeel 0477 32 16 78	Stevig schoeisel, vogelgids, verrekijker
Winterlandschap bewonderen	18/12 om 9 u	Kerk van Kalken (Laarne)	Kolena vzw	Lieve Van Bockstael 0486 46 08 71	Stevige kleding en schoeisel
Avondwandeling in de scheldevallei	20/12 om 19 u	Taverne 'Visserhof', Stuyfberg 6, Hamme	Natuurpunt Hamme	Frans Van Havermaet 0499 73 35 14	Stevig schoeisel en aangepaste kledij
Beheerswerken in de Sint Onolfsolder	20/12 van 14 tot 17 u	Sint Onolfsdijk, Appels, Dendermonde	Natuurpunt Dendermonding	Bart Dierickx 052 21 03 81	Laarzen en werkhandschoenen
Natuurwandeling in het Molsbroek	04/1 om 14.30 u	Bezoekerscentrum Molsbroek, Lokeren	vzw Durme, CVN	Michaël Crapoen 09 348 30 20	
Duurzaam (ver)bouwen: duurder of goedkoper?	14/1 van 19.30 tot 22 u	CC Lokeren, Kerkplein 5, Lokeren	Vormingplus, Stad Lokeren en Vibe vzw	Carine Van Remoortere 03 775 44 84	Vooraf inschrijven!
Beheerswerken wachtbekken 6	17/1 van 9 tot 12 u	Hertstraat, Sint-Gillis Dendermonde, op einde aan houten ingangspoort	Natuurpunt Dendermonding	Dirk De Mesel 052 42 67 28	Laarzen en werkhandschoenen
Beheerswerken Groot Schoor	1/2 van 9 tot 16 u	De Snuffel, St. Eloostraat 15, Grembergen	Natuurpunt Dendermonding	Tarcy Verstraeten 052 21 11 11	Laarzen en werkhandschoenen
Beheerswerken in de Heidemeersen	14/2 van 14 tot 17 u	Taverne 't Oud Brughuys, Brugstraat 55, Berlare	Natuurpunt Dendermonding, JNM Durmeland	Heleentje De Brauer 052 44 88 38 Stefaan Thibau 052 42 69 72	Laarzen en werkhandschoenen
Beheerswerken Groot Schoor	15/2 van 9 tot 16 u	De Snuffel, St. Eloostraat 15, Grembergen	Natuurpunt Dendermonding	Tarcy Verstraeten 052 21 11 11	Laarzen en werkhandschoenen
Beheerswerken Wachtbekken 6	21/2 van 9 tot 12 u	Hertstraat, Sint-Gillis Dendermonde, op einde aan houten ingangspoort	Natuurpunt Dendermonding	Dirk De Mesel 052 42 67 28	Laarzen en werkhandschoenen
Paddenoverzet Dammenlaan	21/02 tot 14/3 's avonds	Dammenlaan, Dendermonde	Natuurpunt Dendermonding	Vanessa Vandewalle 0497 45 72 79	
Avondwandeling met aandacht voor uilen	27/2 om 19 u	Kunstgalerie Pieter Pauwel, St.Onolfsdijk 66, Dendermonde	Natuurpunt Dendermonding	Dirk De Mesel 052 42 67 28	Laarzen

Knooppuntfietsen in Schelde- en Waasland

In de streek van Schelde en Durme is het heerlijk fietsen. Op de autovrije dijkwegen en jaagpaden van de rivieren rijd je tussen slikken en schorren, binnendijkse meersengebieden en pittoreske dorpjes. Met één van de talloze veren reis je van de ene oever naar de andere.

In heel het Schelde- en Waasland zijn er nu fietsnetwerken. Van knooppunt tot knooppunt zoef je voortaan zorgeloos langs de mooiste plekjes van de streek. Je enige attriboot is een fietskaart van de regio die je wil verkennen. Je noteert vooraf de knooppunten waarlangs je wil fietsen in de juiste volgorde. Eens op pad volg je gewoon de bordjes die je feil-

loos van het ene naar het andere knooppunt loodsen. Uren plezier op de trappers verzekerd!

Meer informatie:

Toerisme Oost-Vlaanderen
Sint-Niklaasstraat 2
9000 Gent
tel. 09 269 26 00
toerisme@oost-vlaanderen.be
www.tov.be

